

Systematika – 9. díl: Taktika vs. Strategie

Tímto tématem se pouštíme na velmi tenký led, protože pojmy taktika a strategie ve volejbale leckdo používá, ale jejich skutečný význam se často neinterpretuje dobře. Oba dva tyto pojmy lze definovat obecně, pro všechny obory lidské činnosti, nikoliv jen pro volejbal.

**Taktika je plánovité jednání, nebo chytré adekvátní chování.
Strategie je dlouhodobý záměr činnosti k dosažení určitého cíle.**

Tolik tedy k těmto dvěma pojmům říká slovník cizích slov, který naleznete bez problémů na internetových portálech. Tato definice se dá aplikovat i na volejbal, ale je to samozřejmě, jak už to bývá, trochu složitější.

Pojmy taktika a strategie úzce souvisí také s pojmem technika, nebo ještě lépe optimální technika. V roce 2013 přednášel v České republice tenisový trenér Richard Schönborn a na otázku „Co je to optimální technika ve sportu?“ odpověděl definicí, kterou já osobně považuji za zcela správnou:

„Optimální technika jest taková, která nám umožní v konkrétní herní situaci realizovat to nejlepší řešení.“

Budeme-li se této definice držet, musí nám z toho zcela logicky vyplynout, že taktika, strategie a technika se navzájem výrazně protínají, jsou na sobě dosti závislé. Učíme-li hráče správnou techniku volejbalových odbití a činností, děláme to právě proto, aby byli hráči schopni realizovat naše taktické a strategické záměry ve hře. Stejně jako volejbalová teorie musí sloužit pro potřeby praxe, jinak je bezcenná, tak i učení techniky musí být pro trenéra pouze prostředkem k cíli, nikoliv cílem samotným. Ale zpátky k našim pojmům:

Z výše uvedeného tedy lze dovodit, že **strategie je dlouhodobá taktika**, tedy taktika je podmnožinou strategie. Samotná hra se nedá svázat do absolutních pouček a tvrzení, přesto lze konstatovat, že trenér, který se ujímá družstva, by si měl na začátku práce stanovit svou strategii - dlouhodobý záměr činnosti družstva. Strategie vychází z reálných předpokladů, tedy z toho, v jakých podmínkách pracuji a jaké hráče mám k dispozici. Strategie jednotlivých družstev nejenže může být zcela odlišná, ale dokonce je to předpokládané a žádoucí. Pár příkladů z praxe:

Český mužský národní tým měl na domácím ME v roce 2001 svou strategii založenou na razantním skákaném servisu na hranici rizika a byl s touto strategií úspěšný. Naproti tomu národní tým Francie dosahoval mimořádných úspěchů, přestože většina jeho hráčů podávala pouze plachtící servis a to nikterak razantní. Strategie tohoto družstva byla postavena na vynikající obraně v poli. Trenéři obou těchto družstev správně analyzovali schopnosti a předpoklady svých hráčů a zvolili strategii, se kterou byli úspěšní.

Naproti tomu **taktika družstva** je krátkodobá strategie, přizpůsobená momentálním podmínkám, soupeři, fázi soutěže a podobně. Jako příklad můžeme uvést situaci, kdy družstvo narazí na soupeře, který má jednoho z trojice přihrávajících hráčů kvalitativně slabšího, než zbývající dva a taktika pro takový duel je nasnadě: Podáváme vše na tohoto slabšího přihrávče. V mládežnických kategoriích se setkáváme často například s taktikou blokovat jednoho ze smečářů pouze jednoblokem a soustředit blok na druhého z útočících hráčů. Taktika je tedy krátkodobý záměr s cílem ovládnout konkrétní utkání, nebo časový úsek hry.

Tolik tedy k dnešním pojmům a příštím článkem zakončíme oddíl věnovaný systematice volejbalu - shrneme si úvodních devět článků a odrazíme se do volejbalové praxe.